

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	29853 Фінанси та військова економіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29853
Назва ОП	Фінанси та військова економіка
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гориславець Павло Анатолійович, Чернега Вероніка Володимирівна, Медвідь Михайло Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	08.02.2022 р. – 10.02.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/072/29853-finance-and-military-economics.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/072/29853-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Фінанси та військова економіка» та діяльність Київського національного університету імені Тараса Шевченка за нею складають позитивне враження, експертна група за усіма критеріями оцінює її за рівнем «В». Зміст та структура освітньої програми реалізують завдання формування інтегральної компетентності, забезпечують придатність до працевлаштування випускників. Освітня програма дає змогу забезпечити підготовку фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», здатних розв'язувати професійні задачі в галузі фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням особливостей виконання обов'язків у системі ЗСУ. Належний рівень залученості стейкхолдерів, освітнього середовища, кадрового потенціалу, методів навчання і викладання за освітньою програмою, забезпечує досягнення здобувачами програмних результатів навчання та формування програмних компетентностей. Слабкі сторони та недоліки освітньо-професійної програми та освітньої діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка за нею не є суттєвими, перебувають у полі зору відповідальних осіб, а врахування наданих рекомендацій дозволить підвищити якість вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП спрямована на підготовку фахівців з фінансів, банківської справи та страхування для подальшого їх проходження військової служби на офіцерських посадах у ЗС України та інших військових формуваннях, враховує специфіку фінансово-господарської діяльності ВЧ ВФ України. При проєктуванні ОП та визначенні її цілей використано досвід участі фінансових підрозділів ВЧ ВФ України у ООС. Активна співпраця роботодавців із ВІ КНУ ЗВО з метою моніторингу відповідності ОП потребам національного ринку праці військових фахівців, організації та надання баз військової практики, що засвідчує можливість набуття здобувачем компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. У ВІ КНУ створено достатні умови для організації самостійної роботи здобувачів у комп'ютерних класах, бібліотеці. ОП дозволяє сформувати здобувачам навички Soft Skills для забезпечення успішної комунікації при виконанні поставлених завдань професійної діяльності, у тому числі і в умовах ведення бойових дій. Здобувачі залучені до процесів перегляду та оновлення ОП, беруть участь в управлінні освітнім процесом ВІ КНУ та КНУ у складів колегіальних органів. Здобувачі та НПП обізнані з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. Усі заявлені на ОП НПП мають відповідну ОК кваліфікацію. Чітка і прозора процедура конкурсного добору НПП, що регламентована внутрішніми положеннями КНУ (для цивільних НПП) та нормативно-правовими актами МОУ (для НПП-військовослужбовців). Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Розгалужена система освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, у тому числі і психологічної підтримки. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення повністю забезпечують досягнення заявлених ОП цілей та ПРН. Здійснюється постійне вдосконалення навчально-матеріальної бази ВІ КНУ відповідно до потреб учасників освітнього процесу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Недоліком є відображення у навчальному плані розділу IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)», що на думку ЕГ є зайвим, оскільки відповідно до ч. 5 ст. 10 Закону України «Про вищу освіту» «ЗВО на підставі відповідної ОП розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг ОК у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти ПРН». Розглянути можливість переглянути зміст ОП та НП щодо збільшення практичної підготовки та вилучити з навчального плану розділ IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)». Слабкою стороною є недостатній рівень участі здобувачів освіти в олімпіадах та конкурсах наукових робіт за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та у програмах міжнародної академічної мобільності. ЕГ рекомендує удосконалити процедури залучення та заохочення студентів до більш активної участі у таких активностях. Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості відповідно до п. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» не мають чіткого розподілу між структурними підрозділами ВІ КНУ (третього рівня системи внутрішнього забезпечення якості КНУ), враховуючи наявність особливостей організації освітнього процесу; це призвело до несвочасного оновлення інформації в ЄДЕБО ЗВО про НПП – представників ВІ КНУ, зокрема про гаранта ОП, а також відсутності підвищення кваліфікації у деяких НПП ВІКНУ. Рекомендації: враховуючи наявність особливостей організації освітнього процесу у ВІКНУ здійснити чіткий розподіл між структурними підрозділами ВІКНУ (третього рівня системи внутрішнього забезпечення якості КНУ) процедур та заходів системи внутрішнього забезпечення якості відповідно до п. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», а також забезпечити моніторинг цих процесів на четвертому рівні, встановленому у КНУ. Відсутня практика залучення здобувачів чи представників студентського самоврядування до формування анкет опитувань, що може перешкоджати об'єктивному виявленню реальних проблем в освітній діяльності. Відсутні реальні результати опитувань у формі ухвалених управлінських рішень. Рекомендуємо залучати здобувачів чи представників студентського самоврядування до формування анкет опитувань. Ухвалювати управлінські рішення за результатами опитувань. Недоліком є несвочасне оновлення нормативно-правових актів КНУ, які визначають політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодекс академічної

добросовісності) та порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної добросовісності. Оновити внутрішні положення відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою КМУ від 26.08.2021 № 897. Систематично вживати заходів щодо популяризації академічної добросовісності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП «Фінанси та військова економіка» є підготовка всебічно розвинутих, кваліфікованих і конкурентоспроможних на національному ринку праці військових фахівців, здатних здійснювати фінансово-господарську діяльність військової частини (далі – ВЧ). Мета ОП відповідає меті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – КНУ), визначеній у Статуті КНУ (ст.7, <https://cutt.ly/TPq1Bi>), затвердженого наказом МОН України від 22.02.2017 р. № 280, та Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 рр. (<https://cutt.ly/LPqotFz>), затвердженого Вченою радою КНУ від 25.06.2018 р. Реалізація ОП здійснюється військовим навчальним підрозділом закладу вищої освіти (далі – ВВП ЗВО) – Військовим інститутом КНУ (далі – ВІ КНУ) (<https://mil.univ.kiev.ua/>). ВВП ЗВО – структурний підрозділ ЗВО, який проводить за певними ступенями вищої освіти підготовку курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, докторантів для подальшої служби на посадах сержантського, старшинського, офіцерського або начальницького складу (<https://cutt.ly/NPqoYEA>). Унікальність даної ОП полягає в тому, що в процесі підготовки відповідно до ст. 21 Закону України «Про освіту» разом зі здобуттям ступеня вищої освіти «магістр» здобувачі вищої освіти здобувають рівень військової освіти – «тактичний» та формують відповідну військово-облікову спеціальність. У підготовці таких здобувачів є особливості, що відображені у Положенні про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах (далі – ВВНЗ) Міністерства оборони України (далі – МОУ) та ВВП ЗВО, затвердженого наказом МОУ від 09.01.2020 № 4 (<https://cutt.ly/NPqoYEA>), а також інших нормативно-правових актах. Потреба у підготовці здобувачів вищої освіти саме таким шляхом зумовлена: специфікою фінансової діяльності, що враховує нарахування грошового забезпечення військовослужбовцям та особливості його розрахунку різним військовим фахівцям, особливості нарахування пенсійного забезпечення особам, звільненим з військової служби, особливості обліку військового майна тощо; наявністю знань про особливості функціонування фінансового підрозділу ВЧ, що бере участь у веденні бойових дій. При спілкуванні з роботодавцями (замовниками) (начальник аналітично-організаційного відділу департаменту фінансів МОУ (далі – ДФ МОУ) В.В. Салахов, начальник відділу бухгалтерського обліку та звітності фінансово-економічного управління Національної гвардії України (далі – НГУ) В.В. Ніколаєнко (також випускник за подібною ОП ВІ КНУ 2003 р.) та начальник фінансово-економічного управління Державної прикордонної служби України О.В. Дахно) було встановлено, що випускники інших ОП за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування (цивільних ЗВО) на посадах заступників начальників фінансових служб ВЧ довго не затримуються у порівнянні з випускниками ОП ВІ КНУ. Причина – відсутність необхідних специфічних компетентностей. Отже, ОП є унікальною, має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії КНУ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На зустрічах з представниками різних фокус-груп було продемонстровано, що потреби та пропозиції стейкхолдерів до змісту та структури ОП розглядалися та були враховані. У розробці ОП брали участь представники замовника, які й визначили додаткові ПРН, що формують військового фахівця з фінансово-господарської діяльності ВЧ. Серед них В. Мірненко – директор Департаменту військової освіти і науки МОУ та С. Дяченко – директор ДФ МОУ, про що засвідчили це представники роботодавців (замовників) на відповідній зустрічі. Додаткові ПРН представлені в ОП у вигляді трьох груп: загальновійськової підготовки, гуманітарної складової та підготовки зі спеціалізації. Експертній групі (далі – ЕГ) було надано позитивні відгуки та рецензії на ОП (зокрема <https://cutt.ly/FPaXg7I>). Аналіз змісту відгуків та рецензій дозволяє переконатись у оцінці мети, структури та позитивних сторін ОП, її відповідності запитам роботодавців. Випускники також часто надають пропозиції щодо удосконалення змісту підготовки за ОП. За результатами опитування ЕГ встановлено, що додаткові ПРН, запропоновані представниками роботодавців та сформований зміст підготовки задовольняють й інших стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти (про що засвідчують результати опитування здобувачів за ОП у січні 2022 року (8. Участь у вдосконаленні освітньої програми;

<https://cutt.ly/9Pt1ZKX>), випусників за ОП та представників академічної спільноти. На думку випусників, яку вони висловлювали під час відповідної фокус групи ОП не потребує суттєвих змін оскільки таке її змістове наповнення дає можливість випусникам швидко адаптуватися до нових умов діяльності та успішно виконувати свої обов'язки.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Ринок праці військовослужбовців є сегментом національного ринку праці, особливості якого полягають у специфіці форм і методів регулювання соціально-економічних відносин між монополістом роботодавцем – державою – та найманими працівниками, придатними до службово-бойової діяльності. Особливістю ОП ВВНЗ чи ВВП ЗВО є те, що у здобувачів вищої освіти, які навчаються за цією ОП є реальний роботодавець – держава. Від імені держави діють органи управління відповідних військових формувань (далі – ОУ ВФ), через які здійснюється державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за тією чи іншою ОП. Підтвердження цього є обсяг державного замовлення з боку ОУ ВФ на підготовку фахівців (у тому числі на підготовку фахівців за ОП зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування). Ще однією особливістю ОП ВВНЗ чи ВВП ЗВО є відсутність регіонального контексту (<https://cutt.ly/APtoTqL>). Цілі ОП та додаткові ПРН визначені з урахуванням пропозицій від основного замовника (ДФ МОУ). КНУ єдиний ЗВО в Україні, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за такою ОП (що свідчить про її унікальність). Наразі в країнах-членах НАТО такої підготовки не здійснюється. З метою забезпечення досягнення ПРН зміст освітніх компонентів (далі – ОК) постійно переглядається та оновлюється. Для цього НПП постійно відслідковуються зміни у нормативно-правових актах, що регулюють фінансово-господарську діяльність ВЧ, беруть безпосередню участь в ООС для отримання практичного досвіду реалізації визначених механізмів у практичній діяльності, наприклад, щодо особливостей виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів (<https://cutt.ly/rPtoZaB>), щодо здійснення обліку майна, яке надійшло від волонтерських організацій як благодійна допомога (<https://cutt.ly/HPtoBLk>), щодо здійснення виплат надбавки за службу в ООС (<https://cutt.ly/VPto9m8>). З цією ж метою також НПП та здобувачі постійно залучаються до заходів, що організовує основний замовник (ДФМОУ) (<https://cutt.ly/pPt2uey>). Необхідно звернути увагу, що під час зустрічі з випусниками, які навчалися за ОП, було запропоновано порівняти сформованість особистих компетентностей із сформованістю відповідних компетентностей своїх колег, які навчалися за іншими ОП спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (цивільних ЗВО). Така можливість порівняння у них була на зборах керівників фінансових підрозділів ВЧ. Випусники даної ОП підкреслили, що за оцінками замовників рівень їх підготовки був вищим, ніж у випусників інших ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Під час розробки та оновлення ОП «Фінанси та військова економіка» до її складу було включено всі компетентності та програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/pPt2Ubf>). Загалом за ОП результати навчання було об'єднано у чотири групи: загальна фахова підготовка, загальновійськова підготовка, гуманітарна складова та підготовка зі спеціалізації. До переліку ПРН «загальна фахова підготовка» увійшли результати навчання, визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Інші групи програмних результатів навчання були сформовані відповідно до вимог замовників, у тому числі і з урахуванням відгуків командирів ВЧ на випусників. ОК, визначені в ОП для формування відповідних компетентностей, дають можливість досягнути заявлених ПРН. Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ, зміст ОП, рецензій та відгуків роботодавців містять інформацію, що є службовою, тому згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації (<https://cutt.ly/3PoTlmT>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: ОП спрямована на підготовку фахівців з фінансів, банківської справи та страхування для подальшого їх проходження військової служби на офіцерських посадах у ЗС України та інших військових формуваннях, враховує специфіку фінансово-господарської діяльності ВЧ ВФ України. Це дозволяє визначити ОП «Фінанси та військова економіка» як унікальну. Позитивні практики: при проектуванні ОП та визначення її цілей використано досвід участі фінансових підрозділів ВЧ ВФ України у ООС. Програмні результати навчання за ОП було сформовано з урахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – ПРН «загальної фахової підготовки», а також

потреб і запитів замовників, у тому числі і з урахуванням відгуків командирів ВЧ на випускників – «загальновійськової підготовки», «гуманітарної складової» та «підготовки зі спеціалізації».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Оскільки підготовка передбачає одночасне здобуття вищої та військової освіти та відбувається реформування військової освіти рекомендуємо, відповідно до стандартів НАТО, запровадити L курс (який відповідає тактичному рівню) в зміст освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП та діяльність за цією ОП загалом відповідають визначеному критерію, зокрема ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО, цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту, ОП дозволяє досягти ПРН, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – «загальної фахової підготовки», а також потреб і запитів замовників, у тому числі і з урахуванням відгуків командирів ВЧ на випускників – загальновійськової підготовки, гуманітарної складової та підготовки зі спеціалізації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Вимоги до обсягу ОП визначені статтею 5 Закону України «Про вищу освіту», а також стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/pPt2Ubf>) виконуються. Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти становить більше 50 %. На практичну підготовку здобувачів освіти відводиться 3 кредити ЄКТС. Обсяг у кредитах ЄКТС на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, складає 60 кредитів (25 % від загального обсягу ОП). Такий обсяг вибіркового дисциплін в ОП відповідає Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ зміст ОП містить інформацію, що є службовою, тому ОП заборонено публікувати в засобах масової інформації (<https://cutt.ly/3PoTlmT>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП має необхідні реквізити, склад проектної групи (кваліфікація НПП відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності), визначені мету та характеристику ОП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення, перелік ОК, структурно-логічну схему, форми атестації здобувачів, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та забезпечення ПРН відповідним компонентам ОП. ВІ КНУ через матрицю відповідності продемонстрував, що кожен ПРН охоплений змістом програми. Кожен ОК достатньо забезпечує визначені ПРН. Отже, зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та у сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. ПРН «загальної фахової підготовки», визначені відповідно до стандарту вищої освіти за 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, забезпечуються обов'язковими ОК, що підтверджено структурою матриці відповідності ПРН відповідним компонентам ОП. Необхідно звернути увагу, що у навчальному плані відображено розділ IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)» (містить 13 ОК), що на думку ЕГ є зайвим, оскільки відповідно до частини п'ятої статті 10 Закону України «Про вищу освіту» «ЗВО на підставі

відповідної ОП розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг ОК у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти ПРН». Пропонуємо розглянути можливість переглянути зміст ОП та НП щодо збільшення практичної підготовки та вилучити з навчального плану розділ IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області, визначеної для неї стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/pPt2Ubf>), враховує об'єкти вивчення та діяльності (устрій, принципи, механізми функціонування та розвитку фінансових систем); цілі навчання (підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов, у професійній діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування й у процесі навчання); теоретичний зміст складають поняття, категорії, теорії і концепції фінансової науки, визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування; методи, методики та технології (методи, методики та технології фінансової науки і практики); інструменти (інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Враховуючи особливості освітнього процесу у ВВНЗ, вибір дисциплін у межах, передбачених відповідною ОП та навчальним планом (далі – НП), в обсязі, що становить 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС здійснюється за блочною моделлю. Блоки враховують специфіку здійснення фінансово-господарської діяльності ВЧ, перший – МОУ (Збройних сил України (далі – ЗСУ)), другий – Міністерства внутрішніх справ України (НГУ та Державної прикордонної служби України). Під час зустрічі представники роботодавців розкрили згадані відмінності. Під час роботи у фокус групі, здобувачі зазначили, що ознайомлені із положеннями, що регулюють процедуру вибору ОК, сама процедура є для них зрозумілою, чіткою і прозорою; вони вчасно отримали інформацію від гаранта та НПП про особливості кожного з блоків варіативної частини ОП. Враховуючи специфіку службово-бойової діяльності, відповідно до Статутів ЗСУ, Положення про проходження громадянами України військової служби у ЗСУ курсанти не забезпечені можливістю вибирати окремі ОК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти ВВНЗ або іншими ЗВО. Це пов'язано з тим, що реалізація ОП підготовки військових фахівців передбачає проведення занять в польових умовах, на базі ВЧ, що визначає певну специфіку формування індивідуальної освітньої траєкторії курсантом ВВНЗ чи ВНП ЗВО (вибір ОК за блочною моделлю). Відповідно до п. 5.2.3. Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ, введеного в дію наказом від 31.08.2018 року №716-32 (<https://cutt.ly/nPaNavd>), вибіркова складова НП призначена для забезпечення можливості здобувачу поглибити професійні знання у межах обраної ОП та здобути додаткові спеціальні професійні компетентності; за необхідності за рахунок вибіркової складової у НП можуть бути запроваджені спеціалізовані (профільовані) блоки (пакети) дисциплін, у тому числі ті, що спрямовані на здобуття відповідної професійної кваліфікації. Встановлено, що формування індивідуальної освітньої траєкторії курсантами ВІ КНУ забезпечується також можливістю обирати теми досліджень під час діяльності у військово-наукових гуртках. У здобувачів є можливість на базі своїх досліджень взяти участь у формуванні своєї теми кваліфікаційної роботи. Серед гуртків у ВІ КНУ набувають популярності гурток вивчення англійської мови та спортивні гуртки (багатоборство ВСК, воєнізований крос, швидкість та прикладна стрільба). Також здобувачі відвідують факультативні дисципліни «Відпрацювання практичних навичок військовослужбовців фінансової служби у ВЧ», «Заняття з представниками видань «Глоблукс: бюджет» та «Все про бухгалтерський облік», «Відпрацювання навчально-бойових завдань (заняття на психологічній смузі перешкод з виконанням вогневої підготовки)», «Бронетанкова техніка», «Практична підготовка за ВОС «Головний сержант механізованого взводу», «Практична підготовка за ВОС «Стрілець механізованого взводу» та інші. На створення інших гуртків та факультативів запитів не надходило.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП, навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін передбачено практичну підготовку здобувачів. Основною формою практичної підготовки є військова практика за фахом (3 кредити ЄКТС), що проводиться у VI семестрі з метою набуття та вдосконалення здобувачами вищої освіти знань, умінь та навичок у виконанні обов'язків за офіцерськими посадами фінансового підрозділу ВЧ. Організація практик та стажувань регламентується наказом МОУ від 12.01.2016 року №5, яким затверджена «Інструкція про порядок організації і проведення військового стажування, навчальної та інших видів практики курсантів ВВНЗ, ВНП ВВНЗ» (<https://cutt.ly/qPa1KoQ>). Місця стажування на підготовку здобувачів вищої освіти визначаються щорічно представником роботодавця (замовником). Перед відбуттям на практику опрацьовується перелік необхідних

документів, призначаються керівники стажування, які вибувають у відрядження разом із здобувачами вищої освіти та забезпечують методичне супроводження практики. За результатами опитування фокус групи зі складу здобувачів, а також представників роботодавця можна зробити висновок, що зазначені заходи у цілому сприяють набуттю компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Під час спілкування з випускниками було встановлено, що часу для набуття практичних навичок було недостатньо, тому під час перегляду НП було збільшено кількість годин, що відводяться на проведення практичних занять за навчальними дисциплінами. ВІ КНУ має розвинену матеріальну базу, яка дозволяє здобувачам вищої освіти під час проведення практичних занять за навчальними дисциплінами здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ зміст ОП, НП містять інформацію, що є службовою, тому згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації (<https://cutt.ly/3PoTlmT>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Виходячи зі змісту ОП, навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів форми (послідовного відпрацювання навичок за допомогою кейсів і практичних занять) та методи (робота в малих групах, проекти, моделювання ситуацій тощо), а також тематика занять у цілому сприяють набуттю здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills). Впродовж періоду навчання ОП забезпечує набуття випускником соціальних навичок через такі ОК «Менеджмент», «Маркетинг», «Військова педагогіка та психологія (у тому числі лідерство)», «Основи військового управління (у тому числі штабні процедури НАТО)», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка». ОК формують комунікативні навички, спрямовані на забезпечення результативної та ефективної комунікації під час професійної діяльності у внутрішньому середовищі, здатність управляти командою, аргументувати свою позицію; навички самоорганізації, що допомагають начальнику фінансового підрозділу ефективно організувати свою роботу і грамотно розпоряджатися часом; креативні навички, що допомагають начальнику фінансового підрозділу виконувати нестандартні завдання, що вимагають нешаблонного підходу – виникають часто при залученні до виконання завдань в ООС; уміння працювати з інформацією, що допомагає начальнику фінансового підрозділу самостійно вивчати нові нормативно-правові акти, аналізувати їх, робити висновки та застосовувати у практичній діяльності; стресостійкість, що дозволяє начальнику фінансового підрозділу в умовах постійних змін справлятися зі стресом і зберігати працездатність. Також соціальні навички здобувачі вищої освіти набувають під час роботи в малих-групах, участі в конкурсах, семінарах та конференціях. Дана інформація була підтверджена під час роботи у фокус-групах здобувачів вищої освіти та НПП (про особливості набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок під час проведення практичних занять розповіли д.е.н., доцент Шолойко А.С., д.е.н., професор Ходжаян А.О., к.е.н., доцент Третяк Д.Д., к.е.н., доцент Федотова Я.Г., підполковник Чистик О.М.).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт з підготовки майбутніх офіцерів тактичного рівня за спеціалізацією «Фінанси та військова економіка» в наявності, було надано ЕГ під час роботи в ЗВО. Розробником професійного стандарту є представник роботодавця (замовника) – ДФ МОУ, який визначив додаткові ПРН, що формують військового фахівця з фінансово-господарської діяльності ВЧ. Додаткові ПРН представлені в ОП у вигляді трьох груп: загальновійськової підготовки, гуманітарної складової та підготовки зі спеціалізації. Начальник аналітично-організаційного відділу ДФ МОУ В.В. Салахов під час зустрічі з роботодавцями (замовниками), обґрунтував передумови та необхідність саме такого змістового наповнення професійного стандарту. Зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту. Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ зміст ОП, професійного стандарту містять інформацію, що є службовою, тому згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації (<https://cutt.ly/3PoTlmT>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Зміст НП відповідає змісту ОП та формується навчальною частиною факультету та затверджується вченою радою ВІ КНУ та ректором КНУ. Співвідношення обсягу окремих компонентів ОП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти регламентується наказами МОУ від 09.01.2020 року №4 Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у ВВНЗ МОУ та ВВП ЗВО (<https://cutt.ly/HPgSdmb>) та від 25.04.2016 №216 Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів (<https://cutt.ly/4PgSRY9>). Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як у академічних годинах, так і у кредитах ЄКТС. Згідно з цими документами, загальна кількість навчальних дисциплін, запланованих до вивчення, регламентується трудомісткістю необхідних виконаних навчальних робіт. Тривалість навчального року складає 52 тижні. Максимальний тижневий бюджет часу курсантів становить 54 академічні години. Тривалість академічної години – 45 хвилин. Під час розрахунку бюджету навчального часу із загального (календарного) обсягу часу виключаються: несення служби - 1 тиждень на рік, всього

- 4 тижні; канікулярні відпустки (відпустки) - 6 тижнів на кожному курсі навчання; святкові дні - 2 тижні на рік; резерв навчального часу - не менше 2 кредитів ЄКТС на рік навчання. На виконання навчального плану за освітньо-професійною програмою передбачається тижневе навантаження 45 академічних годин, що дорівнює 1,5 кредиту ЄКТС. Бюджет навчального часу (загальний обсяг часу навчальної роботи) враховує час на екзаменаційні сесії - від 2 до 4 тижнів на навчальний рік; на проведення практики (за військовим спрямуванням) - 2 тижні (3 кредити ЄКТС); на розробку атестаційної роботи - до 6 тижнів (9 кредитів ЄКТС); на проведення атестації курсантів - 3 тижні (4,5 кредиту ЄКТС). Співвідношення самостійної роботи курсанта та навчальних занять під керівництвом викладача становить: не менше ніж 50% загального обсягу кредитів ЄКТС, відведених на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Під час вивчення змісту ОП, НП, робочих програм навчальних дисциплін, проведення інтерв'ювання здобувачів встановлено, що співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН. Керівництво ВІ КНУ періодично організовує опитування у вигляді анкетування щодо впливу навчального навантаження на здобувачів та досягнення ними цілей та ПРН, заявлених у ОП. Отже, ЗВО враховує інтереси здобувачів вищої освіти при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу ОК, обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє опрацювати навчальний матеріал. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, і дозволяє досягти цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за даною ОП не передбачена, що пов'язано з особливостями проходження військової служби у ЗС України. Проте, враховуючи те, що здобувачі є військовослужбовцями, а ВНП ЗВО є по суті ВЧ, структура ОП та НП узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти. Здобувачі в своїй повсякденній діяльності реалізують зміст Статутів ЗС України, Положення про проходження громадянами України військової служби у ЗС України, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 року №1153/2008 та інші нормативно-правові акти. Дуальна освіта має на меті розвивати у здобувачів практичне розуміння особливостей своєї професії, адаптувати освітній процес у ЗВО до вимог ринку праці, що відбувається у кожному ВВНЗ чи ВНП ЗВО. При аналізі ОП ЕГ дійшла висновку, що здобуття компетентностей у повсякденній діяльності курсанта узгоджено з визначеними ПРН, додатково уведеними до ОП відповідно до вимог та запитів роботодавців (замовників). Під час організації освітньої діяльності за ОП як база для проведення практичних занять також використовують фінансовий підрозділ ВІ КНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: ОП дозволяє забезпечити набуття всіх необхідних компетентностей фахівця з фінансово-господарської діяльності військової частини, необхідних для виконання завдань за призначенням. Зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту з підготовки майбутніх офіцерів тактичного рівня «Фінанси та військова економіка». Впровадження додаткових ОК, спрямованих на набуття здобувачами вищої освіти військово-професійних компетентностей загальновійськової підготовки, гуманітарної складової та підготовка зі спеціалізації, є обґрунтованим і дозволяє сформувати військового фахівця, здатного здійснювати фінансово-господарську діяльність ВЧ, у відповідності до запитів замовників. Активна співпраця роботодавців (замовників) із ВІ КНУ ЗВО з метою моніторингу відповідності ОП потребам національного ринку праці військових фахівців, організації та надання баз військової практики, що засвідчує можливість набуття здобувача вищої освіти компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Оптимальне навчальне навантаження для здобувачів вищої освіти. Можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору освітніх компонентів (за блочною моделлю), вибору тем наукових досліджень (тези доповідей та наукових статей), тем кваліфікаційних робіт. Наявність нормативно-правових актів, які регулюють процеси формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти, робить їх чіткими та зрозумілими для здобувачів. У ВІ КНУ створено достатні умови для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти у комп'ютерних класах, бібліотеці. ОП дозволяє сформувати здобувачам навички Soft Skills для забезпечення успішної комунікації при виконанні поставлених завдань професійної діяльності, у тому числі і в умовах ведення бойових дій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: У навчальному плані відображено розділ IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)» (містить 13 ОК), що на думку ЕГ є зайвим, оскільки відповідно до частини п'ятої статті 10 Закону України «Про вищу освіту» «ЗВО на підставі відповідної ОП розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг ОК у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти ПРН». Рекомендації: розглянути можливість переглянути зміст ОП та НП щодо збільшення практичної підготовки та вилучити з навчального плану розділ IV «Факультативні дисципліни (форми контролю не планується)».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП та освітня діяльність за цією ОП відповідають визначеному критерію, зокрема обсяг ОП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження, зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, зміст ОП ураховує вимоги професійного стандарту з підготовки майбутніх офіцерів тактичного рівня за спеціалізацією «Фінанси та військова економіка», обсяг ОП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Виявлені у ході експертизи слабкі сторони ОП можуть бути усунені у короткий термін при взаємодії з представниками роботодавців.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На сайті ЗВО оприлюднюються Правила прийому (<https://vstup.knu.ua/rules>), вони знаходяться на сторінці Приймальної комісії, де також наведена додаткова інформація для вступників. Правила прийому до ВІКНУ наведені у Додатку до правил прийому (для Військового інституту) <https://mil.univ.kiev.ua/page/archive/2022>. На дату акредитаційної експертизи наявні Правила прийому у 2022 році, затверджені рішенням Вченої ради ЗВО (Протокол №8 від 06.12.2021 року, погоджені директором Департаменту військової освіти і науки МОУ 29.2.2021). ЕГ встановила, що Правила прийому є чіткими, зрозумілими, доступні вступникам та іншим зацікавленим сторонам. Особливості прийому до ВІКНУ враховують вимоги нормативно-правових актів МОУ за погодженням із МОНУ. Правила прийому не містять дискримінаційних положень, враховують особливості вступу до військових ЗВО. На сторінці «Вступнику» <https://mil.univ.kiev.ua/page/abit> офіційного сайту ВІ КНУ розміщено також адресу для листування щодо запитань з приводу вступної кампанії. На фокус-групі із здобувачами ОП встановлено, що вступники отримували достатній обсяг інформації щодо вступу, зміст правил прийому на навчання за ОП був зрозумілим, рівень інформаційної та організаційної підтримки на етапі вступу був достатнім, що зумовлює належний рівень усвідомленості їхнього вибору.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Підготовка за освітньою програмою здійснюється за очною формою (схема навчання «курсант»). На навчання за ОП приймаються громадяни України, які відповідають вимогам проходження військової служби та пройшли вступні випробування, з числа цивільної молоді, військовослужбовців, резервістів та військовозобов'язаних, які мають повну загальну середню освіту, професійно-технічну освіту або вищу освіту віком від 17 років до 30 років, у тому числі ті, яким 17 років виповнюється в рік початку навчання (військової служби). Відомості про результати роботи відбіркової комісії ВІ КНУ є інформацією з обмеженим доступом і не вносяться до ЄДЕБО. Відповідно до Додатку 6 Правил для вступу на ОП «Фінанси та військова економіка» на основі повної загальної середньої освіти вступники подають сертифікати ЗНО «Українська мова і література» (ваговий коефіцієнт 0,25), «Математика» (ваговий коефіцієнт 0,5), на вибір («Історія України», «Іноземна мова», «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія») (ваговий коефіцієнт 0,25) з мінімальними балами від 101. Вступники на ОП допускаються до конкурсного відбору в разі наявності конкурсного бала не менше 125 балів. Вступники на ОП обов'язково проходять такі доконкурсні процедури: психологічне обстеження (вимоги наведені у Додатку 3); оцінку рівня фізичної підготовленості (вимоги наведені у Додатку 4); медичний огляд військово-лікарською комісією (вимоги наведені у Додатку 5). ЕГ, проаналізувавши правила прийому у 2021 році https://mil.univ.kiev.ua/files/85_1289567737.pdf, встановила, що мінімальні бали сертифікатів ЗНО були наступними: «Українська мова і література» - 120 балів, «Математика» - 130 балів, на вибір («Історія України», «Іноземна мова», «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія») – 120 балів. Зменшення мінімальних балів сертифікатів ЗНО у 2022 році до 101 може знизити якість контингенту вступників на ОП, проте призведе до збільшення доступності освітніх послуг. Відмітимо, що у Правилах прийому 2022 року у порівнянні із попереднім роком, відсутня можливість нарахування додаткових балів призерам Всеукраїнських

учнівських олімпіад. На думку ЕГ, такий підхід в організації конкурсного добору враховує особливості ОП, адже містить необхідні передумови для успішного навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та військової служби у ЗСУ.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО функціонує Відділ академічної мобільності, на сторінці якого розміщена у вільному доступі інформація про процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>). У ЗВО визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюються Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ (Розділ 11) (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>); Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУ, (<http://mobility.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/08/Положення-про-порядок-перезарахування-результатів-навчання-у-КНУ-ім.-Тараса-Шевченка.pdf>); Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ (<http://mobility.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/08/Положення-про-порядок-реалізації-права-на-академічну-мобільність-КНУ-ім.-Тараса-Шевченка.pdf>). ЕГ встановила, що процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності є зрозумілою. Гарантією надійності визнання результатів навчання є документи, які надаються для перезарахування кредитів. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО зокрема під час академічної мобільності, за цією ОП немає. Під час зустрічі із ЕГ курсанти висловили бажання брати участь у програмах академічної мобільності, тому рекомендуємо розглянути можливості забезпечення таких активностей із урахуванням особливостей організування освітнього процесу у ВІ КНУ.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ на основі аналізування документів ЗВО, інформації із Відомостей про самооцінювання, результатів акредитацій інших ОП ЗВО встановила, що у КНУ не регламентована процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті «...до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади, існування яких передбачене чинним законодавством». Представники ВІ КНУ уточнили, що після встановлення єдиних правил процедура в повній мірі буде застосовуватись на ОП. Гарант ОП та начальник випускової кафедри зазначили, що визнання результатів неформальної освіти за цією ОП має об'єктивно обмежений характер, враховуючи особливості провадження освітньої діяльності у ВІ КНУ. Викладачі можуть самостійно ухвалювати рішення про визнання результатів навчання у неформальній освіті, інформуючи здобувачів про такі можливості. За результатами інтерв'ювання здобувачів ЕГ встановила, що вони недостатньо поінформовані про правила та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не в повній мірі усвідомлюють свої права та обов'язки щодо цього, проте не вважають це недоліком освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП доступні усім зацікавленим сторонам на офіційному веб-сайті ВІ КНУ, є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП та вимоги до підготовки курсантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліком є відсутність встановлених єдиних правил та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ рекомендує врегулювати у нормативній базі КНУ процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а також підвищувати рівень інформування здобувачів про такі можливості.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП та освітня діяльність ЗВО за ОП відповідає вимогам критерію. Правила прийому вчасно оприлюднюються на офіційному сайті, є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП. ЕГ встановила достатній рівень поінформованості вступників. Встановлено правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, проте відсутні факти, які не дозволили ЕГ встановити дієвість цієї процедури на ОП. Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, повинна бути регламентована із урахуванням принципу автономії ЗВО. ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, частково - за підкритерієм 3.4. Зважаючи переважне виконання підкритеріїв, а також на недоліки, що не є суттєвими, експертна група прийшла до висновку, що ОП за критерієм 3 відповідає рівню «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання визначені Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ (Розділи 3 та 4) (<https://cutt.ly/3Pz2joD>); Положенням про організацію освітнього процесу ВІ КНУ (<https://cutt.ly/PPz2zWJ>). Основні документи, які регламентують організацію освітньої діяльності у ВІ КНУ наведено на офіційному сайті (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/15>). Враховуються вимоги Положення (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text>). Викладач може вільно визначати зміст ОК в РПНД, обирати форми і методи навчання. Освітня діяльність за ОП провадиться за очною (денною) формою навчання у таких організаційних формах: навчальні заняття; виконання індивідуальних завдань; практична підготовка; самостійна робота курсантів; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять у ВІ КНУ є: лекція, семінарське, групове, практичне, лабораторне заняття, групова вправа, тренування, індивідуальне заняття, консультації. Відповідно до наданих ЕГ НП 2018 р.в. та 2021 р.в. встановлено, що перевага надається лекційним, практичним, семінарським заняттям. За ОК «Страховання», «Ринок страхових послуг», «Економетрика» передбачені лабораторні заняття. Практичні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних ПК та засобами для презентування матеріалу. Використовується програмне забезпечення («Надбудови Excell пакета MS Office», ППЗ «Фіндокументи» Merega). Представники екон. факультету КНУ зазначили, що триває облаштування фін.лабораторії (Bloomberg Finance Lab), доступ до якої для проведення занять будуть мати і курсанти ВІ КНУ. Система Bloomberg Terminal передбачає доступ до інформації за всіма видами ЦП, індексів, аналітиці ринків, що сприятиме досягненню відповідних ПРН. Під час інтерв'ювання НПП та здобувачів ЕГ отримала підтвердження використання сучасних, у тому числі, інтерактивних методів навчання: інтерактивні лекції (ОК «Ринок фінансових послуг», «Ринок страхових послуг»), ділові ігри (ОК «Страховання»), дискусії, кейси/тестування з використанням гугл-форм, підготовка та виступи з презентаціями (ОК «Макроекономіка»), інд. та групові завдання, виконання завдань із запрошенням практиків тощо. Здобувачі беруть участь у круглих столах, семінарах, тренінгах, виїзних заняттях, показових заняттях. До проведення занять залучаються представники замовника. Під час роботи у фокус-групах зі здобувачами та НПП було встановлено, що за ОП дотримується принцип студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи в організації освітнього процесу, зокрема це виражається у можливості НПП добирати релевантні форми та методи навчання, здобувачі можуть впливати на це шляхом висловлення пропозиції безпосередньо НПП та шляхом участі в анонімних опитуваннях, за результатами яких (https://mil.univ.kiev.ua/files/49_114728910.pdf) встановлено достатній рівень задоволення формами та методами викладання (позитивну думку у цілому мають більше 80% здобувачів за ОП), що підтверджено на фокус-групі.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальні процедури проведення контрольних заходів, критерії оцінювання та шкали оцінювання визначено у Розділі 7 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та у п. 3.6. Положення про організацію освітнього процесу ВІКНУ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1289192145.doc). Інформація про цілі, зміст та заявлені програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих ОК, які містять дані з обмеженим доступом, наведена у силабусах та інших видах методичного забезпечення ОК, які доступні на у комп'ютерній аудиторії ВІКНУ (ауд.№ 326). Крім того, за потреби учасники освітнього процесу можуть ознайомитися із РПНД, які знаходяться на кафедрі фінансового забезпечення військ. Частина методичного забезпечення розміщена у таємній бібліотеці в складі служби охорони державної таємниці. Зі змістом методичного забезпечення ОК здобувачі мають можливість ознайомлюватися у період проведення самостійної підготовки (друга половина дня у будні). У вільному доступі на сайті економічного факультету КНУ (http://econom.univ.kiev.ua/for_students/методичне-забезпечення-навчальних-

д/) розміщено РПНД за обов'язковими ОК предметної області спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», які викладають НПП цього факультету. За результатами проведеного у січні 2022 року опитування (https://mil.univ.kiev.ua/files/49_114728910.pdf) 30,6% здобувачів ОП повністю погоджуються з доступністю описів /РПНД за окремими ОК, 11,3% в основному або більшою мірою не погоджуються; позитивна думка у цілому щодо вільного доступу до інформації про зміст ОК та критерії оцінювання – 69,4%, 6,5% зовсім або більшою мірою не погоджуються. Здобувачі вищої освіти, які були на фокус-групі, підтвердили, що цілі, зміст та ПРН, порядок та критерії оцінювання у межах окремих ОК є для них зрозумілими та чіткими, необхідна інформація доводиться їм до відома на початку вивчення ОК. НПП під час інтерв'ювання підтвердили інформацію про своєчасність доведення до відома здобувачів, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. ЕГ було встановлено, що всі учасники освітнього процесу мають доступ та своєчасно отримують необхідну інформацію про цілі, зміст та заявлені програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Інформація про наукову роботу у ВІ КНУ наведена на сторінці <https://mil.univ.kiev.ua/page/science/21>. У структурі ВІ КНУ діє науково-дослідний центр (<https://mil.univ.kiev.ua/page/struct/14>), який провадить наукові дослідження в інтересах ЗСУ, МОУ, інших міністерств і відомств та КНУ за напрямками діяльності. Ознайомлення з ОП «Фінанси та військова економіка» дозволяє стверджувати, що окремі ОК забезпечують поєднання навчання і елементів наукових досліджень, достатніх для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зокрема, до них належать ОК «Ринок фінансових послуг», «Ринок страхових послуг», «Економетрика» «Розробка кваліфікаційної роботи бакалавра». Під час роботи у фокус групах зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження фактів поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, поінформованість щодо можливостей участі у студентській науковій роботі. У ВІ КНУ діє Воєнно-наукове товариство слухачів, курсантів (студентів) (<https://mil.univ.kiev.ua/page/science/24>), ЕГ продемонстрували список членів гуртка та надано інформацію про публікації за останні 5 років. Зокрема, у 2021 році членами гуртка, до яких належать і здобувачі ОП, було опубліковано 20 тез доповідей на двох студентських конференціях, проведених у КНУ та ВІКНУ. Вони є авторами та співавторами наукових робіт у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що підтверджується їх публікаціями не лише у збірниках Тез доповідей зазначених конференцій (секція «Фінанси») (<https://mil.univ.kiev.ua/page/lib/32>) а також у Віснику КНУ (військово-спеціальні науки), де здобувачі є співавторами наукових статей (https://mil.univ.kiev.ua/files/281_580342856.pdf). Курсанти беруть участь як слухачі у круглих столах (<https://mil.univ.kiev.ua/page/news/1/view/1116>), семінарах (<https://mil.univ.kiev.ua/page/news/1/view/1102>), в якості доповідачів чи слухачів на наукових студентських конференціях, інформація про що наведена на сайті ВІ КНУ (<https://mil.univ.kiev.ua/page/science/84>). Серед наукових здобутків курсантів, які навчаються за ОП, є перемога у вікторині НБУ Global Money Week, участь та 3 місце у Міжнародній конференції Romania Ministry of national defence Nicolae Balcescu land forces academy in Sibiu, 2021 рік. За інформацією від гаранта ОП, на даному етапі реалізації ОП «Фінанси та військова економіка» курсанти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти не залучені до виконання науково-дослідних робіт. Відповідно до результатів опитування здобувачів ОП (https://mil.univ.kiev.ua/files/49_114728910.pdf), 33,9% респондентів повністю погоджуються із тим, що навчання за ОП дає можливість участі у науковій роботі, 79% загалом мають позитивну думку за цим аспектом.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Розділ 9. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу КНУ містить опис процедур моніторингу, періодичного оцінювання та перегляду освітніх програм (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), у тому числі змісту окремих ОК. Розділ 4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВІ КНУ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1075884718.doc) регламентує Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в Інституті. У відповідності із пунктом 2.11 Положення про організацію освітнього процесу в ВІ КНУ https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1289192145.doc коригування РПНД здійснюється щорічно до початку нового навчального року. Зміни, які вносяться після затвердження РПНД з метою оперативного впровадження у навчальний процес вимог замовників до підвищення якості підготовки офіцерських кадрів у Військовому інституті, у тому числі щодо посилення практичної складової підготовки військових фахівців, впровадження досвіду бойових дій (антитерористичних операцій), результатів наукових досліджень, удосконалення змісту навчання та методики викладання навчальної дисципліни, нових елементів матеріально-технічної бази, оновленої навчально-методичної літератури тощо, обговорюються та ухвалюються на засіданні кафедр, підписуються начальником кафедри та затверджуються начальником факультету. НПП економічного факультету, які забезпечують викладання ОК, які формують ПРН за стандартом ВО, підтвердили наявність процедури регулярного перегляду та оновлення змісту РПНД з урахуванням сучасних тенденцій розвитку галузі, спеціальності, отриманих результатів стажування та підвищення кваліфікації, у тому числі за кордоном. За інформацією гаранта ОП та начальника випускової кафедри, ОК «Фінансове забезпечення військової частини», «Грошове забезпечення військовослужбовців», «Оплата праці працівників військових частин», «Бухгалтерський облік у Збройних Силах України» щорічно переглядаються з урахуванням останніх змін та вимог замовників.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інформація про міжнародні зв'язки та можливості міжнародної академічної мобільності наведена на сторінці Відділу академічної мобільності КНУ (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>), партнерські відносини ЗВО достатньо розгалужені (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=75&lang=uk). За інформацією, наданою ЕГ, НПП та здобувачі ОП можуть брати участь в програмах Еразмус+, Мевляна, Фулбрайт, ДААД. Міжнародні програми академічної мобільності відкривають можливість навчатися, стажуватися, викладати та проводити наукові дослідження на підставі міжінституційних угод. Чинні міжінституційні угоди вікно в рамках програми ЕРАЗМУС+ із такими партнерами: Національний військовий університет імені Василя Левски (Veliko, BG), Військова академія імені Г. С. Раковського (Sofia, BG), Університет Гельмута Шмидта (Hamburg, DE), Ягелонський університет (Krakow, PL), Академія сухопутних військ ім. Николае Белческу (Sibiu, RO). Зокрема, у 2020-2021 році троє НПП, які забезпечують ОП, проходили стажування закордоном (Рябокучма Т.О. – м. Влоцлавек, Польща, Іваненко О.І. - м. Варшава, Польща, Прокоф'єва О.В. – м. Рига, Латвія). За інформацією від гаранта ОП, здобувачі, які навчаються за ОП «Фінанси та військова економіка», не долучалися до програм академічної мобільності, що пояснюється реалізацією освітньої діяльності за ОП в умовах карантинних обмежень, пов'язаних з COVID-19. Із результатів опитування здобувачів ОП (https://mil.univ.kiev.ua/files/49_114728910.pdf), ЕГ встановила, що 64,5% респондентів загалом ознайомлені із програмами міжнародної академічної мобільності, 54,8% вважають, що навчання за ОП дає таку можливість. ЕГ під час роботи у фокус групах з адміністративним персоналом, здобувачами вищої освіти та НПП встановила, що НПП ознайомлені з можливістю участі у програмах академічної мобільності (ERASMUS+), здобувачі менш поінформовані, проте зацікавлені у таких можливостях. Наразі програми академічної мобільності тимчасово призупинено.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В освітній діяльності за ОП використовуються сучасні форми і методи навчання, які забезпечують досягнення цілей та ПРН. ЗВО створив умови вдосконалення методів навчання і викладання на засадах академічної свободи і студентоцентрованого підходу, НПП оновлюють зміст ОК за ОП з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності та позицій замовників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною ЕГ вважає недостатній рівень участі здобувачів освіти в олімпіадах та конкурсах наукових робіт за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та у програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендація ЕГ - удосконалити процедури залучення та заохочення студентів до більш активної участі у науковій роботі та програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Курсанти у необхідні строки мають доступ до змісту, цілей програми та ОК. Водночас зазначимо, що хоч на ОП створені загальні можливості для поєднання навчання і досліджень, наявна теоретична можливість міжнародної академічної мобільності, проте цей потенціал не використовується в повній мірі. ОП повністю узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.4, із заувагами - за підкритеріями, 4.3, 4.5. Зважаючи на переважне виконання умов критерію, а також на недоліки, які не є суттєвими та стосуються переважно інтернаціоналізації навчання та активізації й стимулювання науково-дослідницької діяльності здобувачів, ЕГ прийшла до висновку, що ОП за критерієм 5 відповідає рівню «В».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для

окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

За ОП «Фінанси та військова економіка» використовуються різноманітні форми контролю для перевірки досягнення результатів навчання, а саме поточні контрольні заходи, іспити, заліки, захисти практик та кваліфікаційної роботи. Зазначені форми контролю за даною ОП відповідають вимогам стандарту. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» [<https://cutt.ly/wOo2Git>] здійснюється регулярний контроль відвідування занять та складання іспитів курсантами, критерії оцінювання (згідно ЄКТС) є чіткими та зрозумілими, існує визначена процедура оскарження результатів навчання, у ВІ КНУ діє рейтингова система оцінювання навчання. Крім того, відповідно до «Алгоритму контролю відвідування поточних занять, заліків, іспитів курсантами та організації семестрової звітності», затвердженого «Положенням про організацію освітнього процесу в Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка» [<https://cutt.ly/tOo9X3m>] здійснюється щоденний контроль за відвідуванням самостійної роботи здобувачами вищої освіти. Під час зустрічі за здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками було з'ясовано, що під час проведення вступних занять здобувачі ознайомлюються з критеріями оцінювання та формами контрольних заходів за кожною дисципліною. Оприлюднення інформації за даною ОП є неможливим, відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ [<https://cutt.ly/IOo5VZm>]. ЕГ зазначає, що наявні форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяють досягнути ПРН за даною ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та складання комплексного іспиту, що в повній мірі вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». При складанні тематики кваліфікаційних робіт враховуються побажання роботодавців (замовників), про що ЕГ впевнилась під час зустрічі з фокус-групою. Згідно з «Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» [<https://cutt.ly/eO2cYNt>]. Усі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на наявність плагіату. В ході зустрічі здобувачі зазначили, що вони ознайомлені з процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату. Під час зустрічі представники роботодавців (замовників) зазначили, що вони запрошені на захист кваліфікаційних робіт, а також долучаються до атестації здобувачів як голови ЕК. ЕГ зазначає, що наявні форми атестації здобувачів вищої освіти дозволяють об'єктивно оцінити досягнення ПРН.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів визначена частиною 4 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУ» [<https://cutt.ly/1O2uBnK>] та «Положенням про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (наказ МОУ від 09.01.2020 № 4)» [<https://cutt.ly/KO2pQe1>]. Під час зустрічей з фокус-групами, здобувачі вищої освіти зазначили, що вони мають можливість оскаржити результати контрольних заходів шляхом обговорення конкретної ситуації з НПП, внаслідок чого можуть виконати певну додаткову роботу і таким чином покращити свій результат. Також здобувачі можуть написати анонімне звернення у чат-боті Telegram та регулярно проходять анонімні опитування щодо об'єктивності результатів контрольних заходів. Здобувачі і НПП відзначили, що випадків апеляції та повторного складання екзаменів на даній ОП не було. ЕГ з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, процедура оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження чітко регламентується вищезазначеними Положеннями.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ВІКНУ діє ряд документів, що складають нормативну базу і регламентують стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Зокрема, Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка [<https://cutt.ly/rPwcJOC>], Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ імені Тараса Шевченка [<https://cutt.ly/mPwv3b2>] та Етичний кодекс університетської спільноти [<https://cutt.ly/VPrn8ny>] визначають стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Цьогоріч бакалаврські кваліфікаційні

роботи проходять обов'язкову перевірку на наявність плагіату за допомогою програми Unicheck (до цього у ЗВО використовувалась власна програма «Etxt Антиплагіат» для перевірки роботи на наявність плагіату). Після проходження перевірки, науковий керівник отримує довідку про оригінальність, керівник здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням довідки, після чого робота допускається до захисту. За даною ОП не було випадків непроходження кваліфікаційних робіт на наявність плагіату, одна на ОС «магістр» були такі випадки, про що ЕГ дізналась зі слів начальника кафедри. В такому випадку після доопрацювання, здобувач повторно проходить процедуру перевірки на плагіат за допомогою програми Unicheck, однак повторна перевірка відбувається за рахунок здобувача вищої освіти. Під час зустрічі з фокус-групами ЕГ впевнилась, що здобувачі вищої освіти ознайомлені з процедурами перевірки робіт на плагіат, також НПП доносять до здобувачів інформацію щодо можливих наслідків у разі порушення академічної доброчесності. Однак, в ході бесіди зі здобувачами, ЕГ відзначила їхню недостатню обізнаність у питанні академічної доброчесності, а саме обмеження понятті лише недопущенням плагіату. Крім того, відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 № 897 [<https://cutt.ly/zPrmYnl>], потребують оновлення нормативно-правові акти КНУ, які визначають політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодекс академічної доброчесності) та порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: чіткість, зрозумілість та доступність форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання для усіх учасників освітнього процесу та дозволять досягти ПРН за даною ОП; існує чітка процедура оскарження результатів контрольних заходів, з якою ознайомлені всі учасники освітнього процесу; відсутність за даною ОП випадків оскарження результатів контрольних заходів здобувачами, необ'єктивності викладачів і конфлікту інтересів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: недостатня обізнаність здобувачів вищої освіти у питанні академічної доброчесності. Рекомендація: систематично вживати заходів щодо популяризації академічної доброчесності (інформаційні стенди, тематичні заходи та ін.); відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 № 897, потребують оновлення нормативно-правові акти КНУ, які визначають політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодекс академічної доброчесності) та порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання за даною ОП є чіткими, зрозумілими та доступними. Форми підсумкової атестації за ОП «Фінанси та військова економіка» цілком відповідають Стандарту першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Існує чітка система запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій. Сформовано загальну обізнаність учасників освітнього процесу з питань академічної доброчесності. ОП загалом відповідає критерію 5. Зазначені слабкі сторони ОП не є критичними та можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Випусковою кафедрою, на якій реалізується ОП, є кафедра фінансового забезпечення військ (гарант ОП «Фінанси та військова економіка» – професор кафедри к.е.н., підполковник Остапенко О.П., призначений наказом ректора №561-32 від 01 вересня 2020 р.). Необхідно звернути увагу, що інформація в ЄДЕБО ЗВО оновлюється несвоєчасно (у загальних відомостях відомостях самооцінювання гарант представлений як старший викладач – з 2019 р. за

словами гаранта він не займає цю посаду). Реалізацію ОП здійснюють 59 НПП ВІ КНУ та ЕФ КНУ, серед них за віком: 22-40 років – 24 (41 %), 41-70 років – 35 (59 %); за науковими ступенями: доктори наук – 6 (10 %), кандидати наук – 30 (51 %); за наявністю сертифікату В1/В2 з іноземної мови – 24 (41 %), учасники бойових дій – 14 (24 %), практичний досвід проходження військової служби на посадах за військово-обліковою спеціальністю 310101 (заступник начальника фінансової служби, начальник фінансової служби) – 7 (12 %). Серед згаданих НПП є НПП з науковими ступенями за спеціальностями 08.00.08 Гроші, фінанси і кредит, 08.00.11 Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці, яка відповідає спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (наказ МОН України від 06.11.2015 №1151) – А.І. Сизов, Н.А. Плешакова, Л.М. Демиденко, Н.В. Ткаченко, В.І. Ерастов, А.С. Шолойко, В.М. Юхименко, Я.Г. Федотова, О.В. Прокоф'єва, І.Є. Януль, О.П. Остапенко (що складає 19 % від загальної чисельності НПП, які здійснюють реалізацію ОП). Перевірено наявність інформаційного забезпечення ОП сформованих НПП, які реалізують ОК. НПП формують свою кваліфікацію відповідно до спеціальності та ОК, досягнення у професійній діяльності, у тому числі шляхом публікування статей у виданнях Scopus, Web of Science . У КНУ є своє фахове видання з економіки, у тому числі і зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування – Вісник КНУ. Економіка (<https://cutt.ly/TPdFSgD>) для формування НПП кваліфікації відповідно до спеціальності, відповідно до ОК (<https://cutt.ly/IPdF2KK>). Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ зміст зведеної інформації про НПП ОП містить інформацію, що є службовою, тому зведену інформацію про НПП ОП заборонено публікувати в засобах масової інформації (<https://cutt.ly/3PoTlmT>). Надана гарантом ОП зведена інформація про НПП, які викладають дисципліни за заявленою ОП, отримана інформація та надані пояснення підтверджують відповідність НПП дисциплінам ОП, а їх академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення заявлених цілей та ПРН ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядком конкурсного відбору на посади НПП у КНУ (<https://cutt.ly/FPIFtew>) визначені цілком прозорі та чіткі процедури конкурсного відбору НПП. Зокрема, Порядком чітко регламентовані процедури добору завідувача та професорів кафедри (Ч. 2 Порядку), та визначено вимоги до претендентів, а також процедури добору НПП на посади доцента, старшого викладача, викладача, асистента (Ч. 3 Порядку). Оголошення про проведення конкурсу, термін та умови його проведення публікуються в друкованих засобах масової інформації, а також вчасно розміщуються на офіційному веб-сайті КНУ (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1958>) Претенденти на посаду завідувача кафедри мають також оприлюднити «Програму розвитку кафедр претендентів на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1703>). ВІ КНУ згідно з вимогами Про затвердження Порядку заміщення на конкурсній основі вакантних посад НПП у ВВНЗ, військових навчальних підрозділах ЗВО та керівників закладів фахової передвищої військової освіти, військових ліцеїв, що належать до сфери управління МОУ, затвердженої наказом МОУ, МОН України від 25.08.2021 № 251/926 (<https://cutt.ly/eP1HvnY>) конкурсна комісія забезпечує розміщення на офіційному вебсайті МОУ та вебсайті ЗВО оголошення про проведення конкурсу на вакантну посаду, яке має містити вимоги до кандидатів, перелік документів, що подаються на конкурс, та строк подання документів (<https://cutt.ly/OPIKXhi>; <https://cutt.ly/IP1ZrL7>). Результати конкурсів відображаються на сайті ВІ КНУ (<https://cutt.ly/PPIZQdb>). НПП з числа військовослужбовців, які викладають дисципліни ОП, мають досвід науково-педагогічної діяльності у ЗВО, НПП випускової кафедри мають вищу освіту у сфері фінансів, військову освіту, практичний досвід служби в ОВУ, ВЧ, що підтверджує їхній професіоналізм для успішної реалізації ОП. Процедури відкритого та прозорого конкурсу надають можливість залучити кращих НПП для реалізації зазначеної ОП. Під час зустрічі з фокус-групою НПП, викладачі підтвердили свою ознайомленість з процедурою та основними критеріями добору на посади НПП. Відповідно до даних сайту МОУ (<https://cutt.ly/OPIKXhi>) 09.08.2021 року було оприлюднено оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП ВІ КНУ, в якому, було винесено на конкурс посаду старшого викладача кафедри фінансового забезпечення військ військового факультету фінансів і права («підполковник», 43 тарифний розряд). З метою участі у зазначеному конкурсі, капітаном Артюшенком О.О., було подано заявку на участь в конкурсі та визначений перелік документів у встановлений термін. Після розгляду документів комісією ВІ КНУ було прийнято рішення щодо відмови капітану Артюшенку О.О. в участі в конкурсі у зв'язку з невідповідністю кандидата зазначеним вимогам, а саме: «відсутністю вченого звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук), а також стаж науково-педагогічної (педагогічної) роботи складає менше п'яти років».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На зустрічі з представниками роботодавців (замовників) начальник аналітично-організаційного відділу ДФ МОУ В.В. Салахов, начальник відділу бухгалтерського обліку та звітності фінансово-економічного управління НГУ В.В. Николаєнко (також випускник за подібною ОП ВІ КНУ 2003 р.) та та начальник фінансово-економічного управління ДПСУ О.В. Дахно підтвердили, що КНУ залучає їх та представників їх підрозділів до організації та реалізації освітнього процесу за ОП. Відповідно до наказу Генерального штабу ЗСУ від 19.04.2018 №162, передбачено формування Плану проведення теоретичних та практичних занять у ВВНЗ посадовими особами органів ВУ та командирами ВЧ. Представники роботодавців (замовників) залучаються до проведення занять, організації та проведення науково-дослідної роботи, практик та стажувань, до спільної участі у комунікативних заходах, рецензуванні рукописів НПП. Програми підсумкової атестації здобувачів вищої освіти щорічно погоджуються з ДФ МОУ. Представники роботодавців (замовників) беруть участь у підсумковій атестації здобувачів вищої освіти (гарантом представлені фото здобувачів та членів підсумкової атестації за кілька останніх років). Крім того у ВІ КНУ проводились курси «Підвищення кваліфікації фахівців фінансово-економічних служб військових частин Збройних

Сил України». До проведення занять на курсах був залучений науково-педагогічний склад кафедри фінансового забезпечення військ військового факультету фінансів і права. На курсах були представники Сухопутних військ, Військово-морських сил та Повітряних сил ЗСУ (<https://cutt.ly/1PgGrOH>). Гарантом ОП ЕГ були представлені План залучення посадових осіб представників замовника ДФ МОУ на підготовку військових фахівців до проведення у 2021/2022 навчальному році навчальних занять з курсантами ВІ КНУ за ОП та План спільних заходів ДФ МОУ та ВІ КНУ щодо удосконалення системи методичного супроводження підготовки фахівців за ОП на 2021/2022 навчальний рік.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Вирішення питання впровадження досвіду бойових дій в освітню діяльність вирішувалося такими шляхами: відрядження НПП до районів ведення бойових дій з метою виконання обов'язків безпосередньо на посадах у військах, набуття необхідного досвіду та отримання навчального матеріалу для подальшого викладання; призначення на посади викладачів офіцерів-практиків з військових частин, що мають бойовий та практичний досвід у даній галузі; залучення представників роботодавців, офіцерів бойових підрозділів для проведення занять з курсантами за найбільш актуальними темами та дисциплінами, доведення передового досвіду та введення курсантів у поточну обстановку, їх підготовка до виконання обов'язків за майбутніми посадами. До навчальних занять з числа представників замовника залучались: головний інспектор Головної інспекції Міністерства оборони України К. Кустрічем («Система внутрішнього контролю в контексті запобігання корупції»; <https://mil.univ.kiev.ua/page/news/1/view/1048>), начальник Центру оборонних закупівель МОУ Т. Кобою та офіцером Центру І. Сорвою (Впровадження в МОУ публічних закупівель; <https://mil.univ.kiev.ua/page/news/1/view/912>) та ін., що підтверджено під час зустрічі з роботодавцями. Гарантом ОП ЕГ були представлені План залучення посадових осіб представників замовника ДФ МОУ на підготовку військових фахівців до проведення у 2021/2022 навчальному році навчальних занять з курсантами ВІ КНУ за ОП та План спільних заходів ДФ МОУ та ВІ КНУ щодо удосконалення системи методичного супроводження підготовки фахівців за ОП на 2021/2022 навчальний рік. Крім того гарант та викладачі випускової кафедри активно співпрацюють з представниками Національного банку України, представниками фахових видань, долучаючи здобувачів вищої освіти до участі у різноманітних заходах, спрямованих на формування фахових компетентностей та поглиблення знань з фінансової грамотності. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, останні підтвердили свою участь у конференціях, які проводить провідне спеціалізоване видавництво України - МСFR Цифрове видавництво (ЕГ було надано сертифікати, що підтверджують участь курсантів у Вебінарах: «Майстер-клас у розрахунку середнього заробітку» 15.07.2021 р., «Закупівлі з неціновими критеріями оцінки: опануємо правила та аналізуємо практику» 03.09.2021 р.). Також здобувачі вищої освіти поділилися враженнями від своєї участі у щорічній міжнародній інформаційній кампанії «Global Money Week», що включає заходи на фінансову тематику для дітей та молоді (<https://www.univ.kiev.ua/news/10261>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НПП ОП за останні п'ять років навчалися за програмами: КНУ «Розвитку педагогічних компетентностей викладачів» (2021 р.), «СІА (Сертифікований внутрішній аудитор)» (2018 р.), «Публічні закупівлі» (2019 р.), «Педагогіка вищої школи» (2020 р.), брали участь у тренінгах «ІТ-аудит» (2018 р.), «Сучасна методологія аудиту» (2018 р.), «Аудит ефективності» (2018 р.), «Управління публічними фінансами» (2021 р.), проходили стажування у Національному університеті оборони імені Івана Черняхівського (2018 р.), у відділах бюджетного планування, заробітної плати ДФ МОУ (2021 р.), у Головному управлінні Державної казначейської служби у Київській області (2019 р.), підтвердили знання англійської мови (2019 р.; <https://cutt.ly/7PoCVM2>), а викладач О.О. Андрущенко – знання китайської (2020 р.). Також викладач О.О. Андрущенко здійснює підготовку в ад'юнктурі за третім (освітньо-науковим) рівнем зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Важливе значення у професійному розвитку є обмін досвідом із зарубіжними ЗВО та іншими організаціями, які також реалізують НПП за ОП (International Institute of Innovations «Science – Education – Development», м. Варшава, Польща (Н.В. Гончаренко); «Online postgraduate internship for research & teaching», м. Краків, Польща (А.О. Маслов); «Education Process, Modern Methods of Scientific Research and Analyses: Experience of Shiller International University», Німеччина (О.В. Прокоф'єва); University of Business and International Studies «Global financial markets and risk management», м. Женева, Швейцарія (Третяк Д.Д.)). У ВІ КНУ значна увага приділяється розвитку партнерських стосунків з військовими навчальними закладами провідних країн світу та розширенню міжнародного військового співробітництва (<https://mil.knu.ua/page/about/7>). Необхідно звернути увагу, що не дивлячись на те, що КНУ сприяє професійному розвитку викладачів, в тому числі і у співпраці з іншими організаціями (договори про співпрацю з Військовим інститутом телекомунікацій та інформації імені Героїв Крут, з Національним університетом «Львівська політехніка» та ін.), так і через власні програми (<http://www.ipe.knu.ua/>), є НПП ВІ КНУ, які не проходять своєчасно підвищення кваліфікації, зокрема О.І. Костик, А.В. Кельман, О.Д. Дегтярьов, Ю.В. Забеліна. Вимоги постанови КМУ від 21.08.2019 р. №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і НПП» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>) щодо своєчасності та повноти підвищення кваліфікації не виконуються усіма НПП за ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В КНУ преміювання НПП здійснюється відповідно до Положення «Про стимулювання співробітників КНУ за результатами наукової діяльності (публікації в науково метричних базах даних)», затвердженого ректором від 31.01.2014 р. №71-32 (https://science.knu.ua/documents/normative_base/). Відповідно до п.1.1 стимулювання співробітників спрямовано на: підтримку активності співробітників КНУ в публікації наукових статей у рейтингових періодичних виданнях; заохочення співробітників, докторантів, аспірантів, студентів до участі у міжнародній науково-технічній діяльності; підвищення позицій КНУ в міжнародних рейтингах університетів. Премія надається НПП та науковим співробітникам: професорам і доцентам, деканам, директорам, завідувачам кафедр, старшим викладачам, викладачам, асистентам, завідувачам лабораторій, завідувачам відділів, головним науковим співробітникам, провідним науковим співробітникам, старшим науковим співробітникам, науковим співробітникам, молодшим науковим співробітникам, науково-технічним та іншим категоріям співробітників. Відповідно до чинного положення та за інформацією, отриманої під час спілкування з менеджментом ЗВО, адміністративним персоналом та НПП, кращі НПП заохочуються подяками, грамотами, цінними подарунками та грошовими преміями. Крім того, НПП, які активно розвивають свою викладацьку майстерність, надається пріоритет при призначенні на вищі посади під час проведення конкурсу. Окрім заохочення зі сторони керівництва КНУ, Ві КНУ кращі викладачі також заохочуються командуванням ЗС України (наприклад, з нагоди 30-ї річниці ЗС України Чистик О.М. отримав подяку від Командувач Сухопутних військ ЗС України, а Артюшенко О.О. – грамоту від начальника Ві КНУ; з нагоди дня Сухопутних військ ЗС України Остапенко О.П. отримав подяку від Командувач Сухопутних військ ЗС України, а Сизов А.І. – грамоту від начальника Ві КНУ). За результатами підведення підсумків за навчальний рік у Ві КНУ визначаються кращі НПП та присвоюються їм почесні звання «Кращий викладач Ві КНУ». Такі звання отримали викладачі А.І. Сизов, О.М. Чистик та О.П. Остапенко. У КНУ відповідно до вимог чинного законодавства (п. 7. Ч. 2. Ст. 32 Закону України «Про вищу освіту») розроблено Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних кадрів, затверджене наказом ректора від 30.06.2020 р. №1322 (<https://cutt.ly/8PoFDeB>). Дане положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу, прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності НПП. Проте рейтинги НПП не є публічними і не оприлюднюються на офіційному веб-сайті КНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: усі заявлені на ОП НПП мають відповідну ОК кваліфікацію, науковий ступінь (вчене звання), досвід науково-педагогічної діяльності та викладання ОК, наукові публікації, пов'язані із сферою ОК та методики його викладання. Позитивна практика: активне залучення роботодавців/замовників до організації, реалізації та моніторингу освітньої діяльності за ОП, проведення гостьових лекцій та практичних занять для здобувачів вищої освіти. Чітка і прозора процедура конкурсного добору НПП, що регламентована внутрішніми положеннями КНУ (для цивільних НПП) та нормативно-правовими актами МОУ (для НПП-військовослужбовців). Інформація вчасно оприлюднюється у засобах масової інформації та на офіційних ресурсах (МОУ та КНУ). Сформована дієва система професійного розвитку та стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП, у тому числі і шляхом морального та матеріального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості відповідно до п. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» не мають чіткого розподілу між структурними підрозділами Ві КНУ (третього рівня системи внутрішнього забезпечення якості КНУ), враховуючи наявність особливостей організації освітнього процесу. Це призвело до несвоєчасного оновлення інформації в ЄДЕБО ЗВО про НПП – представників Ві КНУ, зокрема про гаранта ОП, а також відсутності підвищення кваліфікації у де-яких НПП Ві КНУ. Рекомендації: враховуючи наявність особливостей організації освітнього процесу у Ві КНУ здійснити чіткий розподіл між структурними підрозділами Ві КНУ (третього рівня системи внутрішнього забезпечення якості КНУ) процедур та заходів системи внутрішнього забезпечення якості відповідно до п. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту»; спланувати підвищення кваліфікації НПП Ві КНУ: О.І. Костик, А.В. Кельман, О.Д. Дегтярєва, Ю.В. Забеліни.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію, зокрема академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення заявлених відповідною ОП

цілей та ПРН, процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП, ЗВО залучає роботодавців (замовників) до організації та реалізації освітнього процесу. ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми підвищення кваліфікації або у співпраці з іншими організаціями, заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансування діяльності ВІ здійснюється на основі кошторису за рахунок коштів державного бюджету шляхом державного замовлення підготовки фахівців. Під час виїзної експертизи ЕГ впевнилась у тому, що матеріально-технічна база ЗВО дозволяє створити освітнє середовище, що сприяє досягненню ПРН. ВІ КНУ має окремий навчальний корпус для здійснення діяльності за ОП «Фінанси та військова економіка». Для здійснення діяльності за даною ОП, ЗВО забезпечений аудиторіями з сучасними комп'ютерним обладнанням, проекторами та мультимедійними дошками. Під час виїзної експертизи ЕГ ознайомилась з навчальними корпусами, бібліотекою, гуртожитком, медичною частиною, спортивною залом, майданчиками для занять спортом на свіжому повітрі, їдальнею та зонами самопідготовки. Кафедри інституту забезпечені основними зразками озброєння та військової техніки, в тому числі перспективними, електронно-обчислювальною технікою, тренажерами, лабораторним обладнанням. Для реалізації ОП задіяна бібліотека ЕФ КНУ, таємна бібліотека в складі служби охорони державної таємниці та Наукова бібліотека імені М. Максимовича КНУ. Бібліотека в достатній мірі забезпечує здобувачів навчальною, методичною та спеціалізованою (фаховою) літературою. Здобувачі мають безкоштовний доступ до наукометричних баз, таких як SCOPUS від Elsevier, Web of Science, Springer Nature. Для проведення практичних завдань використовуються такі програми як Програмний комплекс «Фіндокументи» та М.Е.doc. У ході зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що вони задоволені наявними матеріально-технічними ресурсами та умовами проживання. Проблемним залишається питання використання програмного продукту автоматизованого ведення бухгалтерського обліку у Збройних Силах України на заняттях зі здобувачами ОП «Фінанси та військова економіка», оскільки використання варіанта такого продукту можливе лише після затвердження його відповідними органами Міністерства оборони України та Служби безпеки України в централізованому порядку. ЕГ відзначає, що наявні матеріально-технічні та навчально-методичні ресурси дозволяють досягнути ПРН за даною ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ впевнилась у тому, що здобувачі та НПП мають безоплатний доступ до усіх наявних інформаційних ресурсів та наявної інфраструктури. На території ВІ та гуртожитку є можливість безкоштовно користуватись мережею інтернет (крім того, у спеціально відведених місцях є Wi-Fi), також учасники освітнього процесу за потреба мають можливість користуватись комп'ютерною технікою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО створює всі умови для освітнього середовища, яке є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. ВІ КНУ у повній мірі забезпечує пожежну безпеку, на території навчального корпусу та гуртожитку здійснюється відеонагляд, існує чіткий нагляд за санітарно-гігієнічними умовами. Згідно умов відбору, усі учасники освітнього процесу за даною ОП проходять медичний огляд та психологічне обстеження. На території гуртожитку є лазарет, стоматологічний кабінет, та цілодобова підтримка медичного персоналу. Крім того цілодобово доступна карета швидкої, що дає можливість оперативно доставити здобувача для термінової госпіталізації. Психологічна безпека здійснюється за допомогою морально-психологічного відділу, який здійснює регулярний моніторинг психологічного стану здобувачів шляхом опитувань. Крім того, здобувачі підтвердили інформацію, що у разі необхідності кожен з них може звернутись за кваліфікованою допомогою.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час виїзної експертизи ЕГ впевнилась у тому, що під час освітнього процесу за даною ОП здобувачі у повній мірі отримують освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Під час зустрічі зі

здобувачами вони повідомили, що освітня та організаційна підтримка надається начальником кафедри, гарантом ОП, керівниками підрозділів та НПП. Інформаційна підтримка здійснюється шляхом постійної комунікації кураторів, НПП та начальників підрозділів за допомогою онлайн месенджерів та безпосереднього спілкування під час навчання. Здобувачі підтвердили, що у разі потреби, вони самостійно можуть звернутись у будь-який відділ для вирішення власних питань. Крім того, командири підрозділів здійснюють постійний контроль за навчальним процесом та організацією самостійної роботи, що дозволяє оперативно реагування на виникнення ситуацій, які потребують сторонньої допомоги. Щодо консультативної та соціальної підтримки, варто зазначити, що під час зустрічі здобувачі повідомили, що за потреби вони звертаються до куратора, студентського самоврядування, а також мають можливість звернутись до морально-психологічного відділу, де можна безкоштовно отримати психологічну допомогу. Також, здобувачі даної ОП регулярно проходять анкетування за для виявлення рівня їх задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, яка їм надається.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За даною ОП «Фінанси та військова економіка» не передбачається навчання осіб з особливими освітніми потребами, що обумовлено специфікою умов вступу (придатність здоров'я до проходження військової служби), що регулюється Військово-лікарською комісією відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, наказ МОУ від 14.08.2008р. [<https://cutt.ly/APtqde5>].

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

КНУ має чітку політику вирішення конфліктних ситуацій, яка регламентується рядом нормативних документів: Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка [<https://cutt.ly/rPwcJOC>], Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУ [<https://cutt.ly/IPsLyrm>], Етичним кодексом університетської спільноти [<https://cutt.ly/VPrn8ny>] та Заходами щодо запобігання та протидії корупції [<https://cutt.ly/gPsLQOd>]. Також в КНУ існує постійнодіюча комісія з питань етики [<https://cutt.ly/OPsX9BM>]. Усі учасники освітнього процесу мають можливість скористатись телефоном довіри КНУ [<https://cutt.ly/gPsLQOd>] та гарячою лінією ВІ КНУ, про що ЕГ впевнилась у ході зустрічей. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з політикою і процедурами вирішення конфліктних ситуацій, що підтверджено під час зустрічей з фокус-групами. Варто зазначити, що вищезазначені положення не містять порядку вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями. Під час зустрічей зі здобувачами, студентським самоврядуванням, гарантом ОП та НПП, ЕГ дізналась, що під час реалізації ОП «Фінанси та військова економіка» не виявлено конфліктних ситуацій (пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією). ЕГ вважає доцільною розробку положень, які б регламентували політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій, враховуючи специфіку та особливості військової діяльності, а також врегулювати процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. Потужна матеріально-технічна база забезпечує досягнення ПРн, визначених даною ОП. Здобувачі в повній мірі забезпечені навчально-методичними матеріалами. Усі ресурси є доступними та безкоштовними для учасників освітнього процесу. 2. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. 3. Створені гідні умови для сприятливого морально-психологічного клімату у ЗВО. 4. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією та/або корупцією тощо. 5. Учасники освітнього процесу задоволені створеними умовами та не мають жодних зауважень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: відсутність у нормативно-правових документах КНУ окремої норми про процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями. Рекомендація: ЕГ вважає доцільним врегулювати процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями. А також доповнити наявні нормативні документи, процедурами вирішення конфліктних ситуацій, що враховують специфіку військової служби.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма повністю відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3., 7.4, 7.5, та в достатній мірі по підкритерію 7.6. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу. Матеріально-технічні та навчально-методичні ресурси в ВІ КНУ загалом відповідають критерію 7. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунуті найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розробки, затвердження, постійного моніторингу, періодичного оцінювання та перегляду ОП визначено в Положенні (<https://cutt.ly/aPz2Psx> (Розділ 2) та Положенні (<https://cutt.ly/qPz2DLk> (Розділ 2)). Відповідно до вимог цих документів ОП відбувається за результатами їхнього моніторингу як системи періодичного аналізу та оцінювання змісту з метою визначення відповідності отриманих результатів освітнім стандартам та постійного удосконалення відповідно до перспектив розвитку ЗСУ. Моніторинг ОП здійснюється на двох рівнях – локальному і загальноуніверситетському. Локальний моніторинг здійснюється членами робочої групи за участі випускових кафедр із залученням представників органів курсантського самоврядування. Здійснення загальноуніверситетського моніторингу покладається на Сектор моніторингу якості освіти. Основними підставами для коригування та/або припинення ОП є зміни у нормативних документах (у тому числі прийняття нових освітніх та професійних стандартів); результати моніторингу, якщо вони встановили наявність негативних факторів, які можуть впливати на зниження якості освіти. ЕГ встановила, що освітні програми ВІ КНУ розробляються проектною групою за участю замовника на підготовку військових фахівців, погоджуються Департаментом військової освіти і науки МОУ та затверджуються керівником органу військового управління. ЕГ було надано ОП в редакціях 2018 року та 2020 року і відповідні їм навчальні плани. ОП в редакції 2018 року була розроблена на основі проекту стандарту ВО, тому, за словами гаранта ОП, із введенням в дію стандарту ВО не було потреби вносити зміни. В ОП 2020 року були внесені зміни в частині вибіркової складової (блоки вибіркового компонентів). Зі слів гаранта ОП, ведеться робота за участю НПП, представників замовників, здобувачів щодо виявлення можливих шляхів її вдосконалення. На засіданні кафедри фінансового забезпечення військ було обговорено перспективи освітньої програми «Фінанси та військова економіка» (протокол засідання кафедри від 20.10.2021 року №2) щодо перегляду співвідношення обсягу обов'язкових та вибіркового ОК, внесення до обов'язкової частини ОП додаткової військової практики, а також введення на рівні курсової підготовки дисциплін професійної програми підготовки офіцера тактичного рівня L-1А та L-1В. Крім того, ЕГ було надано для ознайомлення Витяг із протоколу розширеного засідання кафедри фінансового забезпечення військ від 21.01.2022 №6, у якому окремими питаннями було визначено розгляд Звітів за дослідженням освітньої програми, а також результатів опитування здобувачів і НПП. У процесі опрацювання матеріалів, а також інформації, отриманої під час спілкування зі здобувачами вищої освіти, НПП та роботодавцями (замовниками) було встановлено, що удосконалення ОП відбувається з дотриманням визначених у положеннях процедур за участі всіх зацікавлених сторін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ встановила, що система внутрішнього забезпечення якості ВІ КНУ дозволяє брати участь здобувачам у перегляді ОП та інших процедурах забезпечення якості особисто або через органи студентського самоврядування, зокрема способом прямих звернень до НПП та посадових осіб, за результатами опитувань, участю представників здобувачів у Вченій раді ВІ КНУ. Відповідно до інформації про склад Вченої ради (<https://mil.univ.kiev.ua/page/struct/9>), до її учасників належать виборні представники з числа курсантів Мутіліка К., голова ради сержантів Страшний В., голова військово-наукового товариства курсантів (студентів), командир навчальної групи військового гуманітарно-лінгвістичного факультету Наконечний Д., курсант Бабич В. За інформацією від посадових осіб КНУ та ВІ КНУ, до проектування цілей та ПРН за ОП здобувачі не залучаються, вони можуть впливати на зміст ОП шляхом надання пропозицій в процесі опитувань та участю у затвердженні змін до освітніх програм на Вченій раді. Представники студентського самоврядування підтвердили цю інформацію на фокус-групах. За інформацією від начальника випускової кафедри, здобувачів було запрошено на засідання кафедри, на якому було обговорення ОП (протокол засідання кафедри від 01.02.2021 № 8, від 20.10.2021 №2). Порядок проведення опитування регламентується Положенням КНУ (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Oputuvanya_2020.pdf) та Порядком ВІ КНУ (https://mil.univ.kiev.ua/files/15_1936733879.doc), який затверджений наказом начальника Військового інституту від

26.08.2021 № 91н. ЕГ було надано Звіт за дослідженням ОП (розміщений у вільному доступі - http://mil.univ.kiev.ua/files/49_114728910.pdf, а також звіти про опитування здобувачів за курсами навчання та НПП (не оприлюднені у вільному доступі). На фокус-групі здобувачі ОП підтвердили проведення опитування, можливість надати інформацію НПП та посадовим особам в інший спосіб, а також висловили високий рівень задоволеності освітньою діяльністю за ОП. До розроблення анкет ні здобувачі, ні представники студентського самоврядування залучені не були. Гарант ОП та інші посадові особи ЗВО не навели конкретних прикладів управлінських рішень за результатами даних опитувань здобувачів. Вони містять виключно інформацію щодо оцінювання рівня задоволеності процесами та процедурами, а також ставлення до конкретних викладачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановила, що співпраця із роботодавцями за ОП визначається особливостями провадження освітньої діяльності у військових закладах освіти, має системний характер, полягає у наданні допомоги при розробленні, перегляді, оновленні, затвердженні та моніторингу ОП; систематичному проведенні навчальних занять за окремими темами ОК; участі у навчально-методичних зборах, державній атестації випускників як голів екзаменаційної комісії та інших активностях. Зокрема, листи-погодження ОП в редакціях 2018 та 2021 років підписували представники замовників - Директор департаменту військової освіти, ...МОУ М.Садовський (2018), В.Мірненко (2020), директор департаменту фінансів МОУ С.Дяченко. ЕГ було надано позитивні рецензії та відгуки замовників, у тому числі відгуки С.Дяченка - директора Департаменту фінансів МОУ, Р.Дзюби (2018), М.Кутняка (2020) – нач.фін.-ек-управління Нац.гвардії України. Позитивні рецензії та відгуки на ОП в редакціях 2018 та 2020 р. надавали представники ЗВО Л.Селіверстова – д.е.н., проф, професор кафедри фінансів КНТЕУ, О.Любкіна – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів КНУ, Л.Морозова – д.е.н., проф. кафедри фінансів КНТЕУ, а також інші зацікавлені особи: Т.Пирог – дир.ТОВ «Редакція газети «Все про бухгалтерський облік», Піднебесна Т – видання «Головбух: Бюджет». Представники роботодавців-замовників, які були присутні на фокус-групі (Салахов В. - нач. аналіт.-орг. відділу Департаменту фінансів МОУ, Ніколаєнко В. - начальник відділу бухгалтерського обліку та звітності Фін.-ек. упр. Гол. упр. Національної гвардії України, Дахно О. – нач. фін.-ек. упр. Державної прикордонної служби України) підтвердили високий ступінь залученості до процесів і процедур забезпечення якості освіти за ОП, підтвердили достатній рівень підготовки випускників, виявили заінтересованість у розвитку ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На думку ЕГ, ВІ КНУ на належному рівні здійснює процедури збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників, що зумовлено наявністю замовлення на їхню підготовку. Інформація про випускників належить до даних із обмеженим доступом, тому не може бути оприлюднена на загальнодоступних ресурсах. ЕГ було продемонстровано повну інформацію про випускників ОП за останні роки, яка акумулюється на випусковій кафедрі. Більшість здобувачів продовжували навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, за результатами чого призначались на посади начальників / заступників начальників фінансово-економічних служб підрозділів ЗСУ, НГ, ДПСУ. Із тих здобувачів 2020 та 2021 років випуску, які не продовжили навчання, 11 працевлаштовані у структурах Сухопутних військ Збройних Сил України, 2 – у структурах Національній гвардії України, 2 – у структурах Повітряних сил Збройних Сил України, 1 – у Державній прикордонній службі України. ЕГ встановлено, що кар'єрний шлях випускників постійно знаходиться в полі зору гаранта ОП та керівництва ВІ КНУ. Під час фокус групи з випускниками (8 осіб, які проходять службу на посадах начальників фін.-ек. служб чи їхніх заступників у ГУ розвідки МОУ, Командуванні Сухопутних військ, Командуванні військ зв'язку та кібербезпеки), останні підтвердили свою комунікацію з начальником кафедри, гарантом ОП, викладачами кафедри фінансового забезпечення військ та керівництвом ВІ КНУ, а також залученість до розвитку ОП шляхом надання інформації через роботодавців-замовників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

а ОП здійснюється постійний моніторинг з метою забезпечення відповідності визначеним цілям, вимогам стейкхолдерів та потребам національному ринку праці військових фахівців, здатних здійснювати фін.-госп. діяльність у військових частинах. За інформацією, отриманою із різних джерел, ЕГ встановила, що в результаті останнього моніторингу ОП виявлено слабкі сторони, зокрема, потреба збільшення практичної підготовки здобувачів за фахом, перегляд співвідношення блоків освітніх компонент а також удосконалення підготовки військового фахівця до стандартів НАТО. На розширеному засіданні кафедри фінансового забезпечення військ за участю представників НПП Військового інституту та здобувачів вищої освіти ОП було обговорено перспективи ОП в напрямку впровадження військової практики, введення на рівні курсової підготовки дисциплін професійної програми підготовки офіцера тактичного рівня L-1А та L-1В відповідно до стандартів НАТО. Ці зміни зумовлені необхідністю адаптації підготовки до сучасних умов та стандартів. ЕГ було надано Акт перевірки навчальних частин факультетів та кафедр ВІ КНУ з питань наявності основних документів з організації, обліку і планування освітнього процесу від 3.08.2021 року, з якого зрозуміло, що в результаті внутрішнього моніторингу виявлено недоліки,

пов'язані із потребою внести зміни в ОП щодо особливостей навчання курсантів за стандартами НАТО, доопрацювати РПНД, дооформити індивідуальні плани роботи викладачів, уточнити Перелік основних напрямів винахідницької та раціоналізаторської роботи кафедри, оновити Графік роботи НПП із керівництва самостійною роботою курсантів. ЕГ вважає, що система забезпечення якості у ВІ КНУ не в повній мірі здатна забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки. Зокрема, ЕГ констатує наявність неточностей і помилок у Відомостях про самооцінювання, несвоєчасного оновлення інформації про гаранта ОП та відомостей про НПП, задіяних на ОП, відсутність у відповідності із вимогами фактів своєчасного підвищення кваліфікації НПП. Причиною такого ЕГ вважає недосконалість процедур ВСЗЯО (на третьому рівні відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>)), а також відсутність моніторингу цих процесів на четвертому рівні – загальноуніверситетських структурних підрозділів, які, відповідно до зазначеного Положення, відповідають за розроблення і апробацію загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, ..., моніторингу академічної політики структурних підрозділів і Університету в цілому (саме на цьому рівні здійснюється аналіз кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, загальна організація роботи підрозділів університету щодо акредитації освітніх програм).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання вказано, що акредитація ОП є первинною, проте ЗВО володіє сертифікатом на акредитацію спеціальності, який дійсний до 01.07.2022, у т.ч. для ОП «Фінанси та військова економіка». Представники ВІКНУ не надали висновок про результати останньої акредитації спеціальності, відтак ЕГ не змогла встановити факт врахування зауважень. Єдиними свідченням того, що результати інших акредитацій беруться до уваги, є часткове їх врахування за акредитаційною експертизою однойменної ОП за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, які стосувались впровадження освітній процес спеціалізованого ПЗ («Фіндокументи» Merega) (в ОК «Фінансове забезпечення військової частини»), наявність якого була продемонстрована ЕГ у 326 ауд. ВІ КНУ. Інші рекомендовані ЕГ програмні продукти (М.Е.Дос, Тріола) не використовуються на ОП, стосовно причин цього гарант надав обґрунтовані пояснення.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Розділу 1.3 Положення <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf> виділяються 5 рівнів функціонування ВСЗЯО: 1. Здобувачі та їх ініціативні групи; 2. Кафедри, гаранті ОП, проєктні групи (комітети) програм, викладачі які забезпечують освітні компоненти та ініціативні групи здобувачів освіти за програмою, конкретні роботодавці; 3. Структурні підрозділи які здійснюють освітню діяльність, їх керівні і дорадчі органи, групи забезпечення навчального процесу, інший навчально-допоміжний персонал, органи студентського самоврядування структурного підрозділу, галузеві ради роботодавців; 4. Загально-університетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості (науково-методичний центр організації освітнього процесу, відділ підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів, сектор моніторингу якості освіти, відділ академічної мобільності, сектор працевлаштування студентів та аспірантів, підготовче відділення), структурні підрозділи, що залучені до реалізації заходів із забезпечення якості, дорадчі та консультативні органи; 5. Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада. Для кожного рівня цієї системи сформовано процеси і процедури, які належать до сфери компетентностей відповідних осіб/підрозділів. На думку ЕГ, така структура та розподіл повноважень і обов'язків, за умов дотримання процедур, може сприяти розвитку освітньої програми і свідчить про належно сформовану культуру якості в КНУ. Проте, ЕГ в процесі акредитаційної експертизи ОП встановлено окремі факти відхилень, які можуть свідчити про необхідність удосконалення ВСЗЯО на третьому рівні та належного моніторингу за цими процедурами на четвертому рівні, про що зазначено у попередньому підкріпті. ЕГ вважає, що всі учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, підтвердженням чого є отримана інформація на фокус-групах. Зокрема, здійснюється моніторинг ОП з урахуванням вимог та потреб стейкхолдерів, застосовується принцип студентоцентризму, популяризування академічної доброчесності та прагнення до сталого підвищення якості освіти за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

За ОП «Фінанси та військова економіка» послідовно дотримуються визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду; роботодавці залучені системно до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери; наявна система забезпечення якості освіти в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП задля забезпечення відповідності вимогам та запитам стейкхолдерів. Культура якості, сформована в академічній спільноті ВІ КНУ, сприяє постійному розвитку ОП та вдосконаленню освітньої діяльності в процесі її реалізації, дотриманню принципів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліком є відсутність практики залучення здобувачів чи представників студентського самоврядування до формування анкет опитувань, що може перешкоджати об'єктивному виявленню реальних проблем в освітній діяльності. Відсутні реальні результати опитувань у формі ухвалених управлінських рішень. ЕГ рекомендує налагодити цю процедуру. Слабкою стороною є дотримання процедур на третьому рівні системи внутрішнього забезпечення якості (ВІКНУ), враховуючи наявність особливостей організації освітнього процесу. Рекомендація: враховуючи наявність особливостей освітньої діяльності за ОП, удосконалити ВСЗЯО ВІ КНУ (на третьому рівні) відповідно до п. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», а також забезпечити моніторинг цих процесів на четвертому рівні, встановленому у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та оновлення ОП. ЕГ відзначає високий рівень залученості роботодавців/випускників як партнерів до вдосконалення ОП та освітньої діяльності за нею. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, зв'язки носять системний характер. В академічній спільноті КНУ сформована культура якості, яка дозволяє розвивати ОП на засадах студентоцентрованого підходу і сучасних практик. На думку ЕГ, діяльність за ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.3, 8.4, 8.7 і частково узгоджена за підкритеріями 8.2, 8.5, 8.6. Зважаючи на переважне виконання основних умов за усіма підкритеріями, наведені сильні сторони у контексті критерію 8, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню «В», наведені недоліки в їхній сукупності не є суттєвими, можуть бути усунуті у стислі терміни, а врахування рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються рядом нормативних документів, які розміщені у вільному доступі на сайті КНУ або ВІКНУ: 1. Статут КНУ [<https://cutt.ly/DPdHjPg>]. 2. Положення про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/jPdJAzO>]. 3. Положення про організацію освітнього процесу ВІКНУ [<https://cutt.ly/SPdKsUu>]. 4. Етичний кодекс університетської спільноти [<https://cutt.ly/VPn8ny>]. 4. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу [<https://cutt.ly/RPdKFCl>]. 5. Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ [<https://cutt.ly/mPwv3b2>]. 6. Інструкція з дотримання академічної доброчесності у ВІКНУ [<https://cutt.ly/SPdK2Ap>]. 7. Правила внутрішнього розпорядку [<https://cutt.ly/fPdLjAj>] та інші. Під час зустрічі з фокус-групами усі учасники освітнього процесу підтвердили, що вони ознайомлені зі своїми правами та обов'язками. У зв'язку зі специфікою діяльності ВНП ЗВО частина інформації, що стосується ОП є службою і не підлягає розміщенню у вільному доступу. Однак, ЕГ вважає доцільним розробити певний перелік інформації, яка може підлягати оприлюдненню, це в свою чергу дасть можливість зацікавленим особам ознайомитись з особливостями ОП у визначеному обсязі.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ [<https://cutt.ly/HPdVbpU>] ОП містить службову інформацію, тому її розміщення на офіційному веб-сайті є неможливим. В ході зустрічі з роботодавцями, а саме із Начальником аналітично-організаційного відділу Департаменту фінансів Міністерства оборони України Салаховим В.В., Начальником відділу бухгалтерського обліку та звітності Фінансово-економічного управління Головного управління Національної гвардії України полковником Ніколаєнком В.В. та Начальником фінансово-економічного управління Державної прикордонної служби України полковником Дахно О.В., ЕГ впевнилась у тому, що вони беруть активну участь в обговоренні ОП. Враховуючи специфіку підготовки військовослужбовців, ЗВО і роботодавці (які в даному випадку є замовниками) постійно комунікують між собою. В

ході зустрічі з роботодавцями та гарантом ОП, ЕГ дізналась, що не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП, замовники ознайомлюються зі змістом ОП та вносять власні корективи. Під час зустрічі було зазначено, що процес обговорення ОП довготривалий та ЗВО у повній мірі враховує побажання роботодавців.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ході зустрічей за здобувачами ЕГ впевнилась у тому, що вони мають доступ до ОП, силабусів та робочих програм. Цілі, очікувані результати навчання та компоненти є доступними та зрозумілими. Під час зустрічей з іншими стейкхолдерами ЕГ почула аналогічну відповідь. Відповідно до акту експертизи, затвердженого заступником начальника ВІ КНУ [<https://cutt.ly/HPdVbpU>] ОП міститься службову інформацію, тому її розміщення на офіційному веб-сайті є неможливим.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони; визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 № 897, потребують оновлення нормативно-правові акти КНУ, які визначають політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодекс академічної доброчесності) та порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Відповідно до акту експертизи значна кількість інформації, що стосується ОП є службовою і не відображається на офіційному сайті. Тому необхідно виокремити перелік нормативних документів, які не містять службової інформації та можуть бути оприлюднені на офіційному сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП в повній достатній відповіді відповідає якісним характеристикам за критерієм 9. Існують чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Роботодавці (замовники) активно долучаються до обговорення змісту ОП, тісно комунікують із ЗВО та регулярно вносять власні корективи. Вищезазначені недоліки не є суттєвими та можуть бути виправлені найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час акредитаційної експертизи ОП «Фінанси та військова економіка» у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка ЕГ відмітила сприятливу атмосферу, яка була створена під час зустрічей у фокус групах учасників, швидкість реагування керівництва Військового інституту та безпосередньо гаранта ОП на запити ЕГ. ЕГ хоче наголосити на створеному сприятливому унікальному освітньому середовищі, що поєднує підготовку фахівців військовою спрямування з потужною фінансовою складовою, що робить ОП унікальною на національному ринку праці військовослужбовців, а її випускників високозтребуваними як з боку основного замовника – Збройних сил України, так і інших роботодавців – Міністерства внутрішніх справ України (Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України). Спількування з роботодавцями (замовниками) та випускниками дозволила дійти висновку про існування попиту на випускників ОП, що пояснюється їх фаховою підготовкою у сфері фінансів, у тому числі наявністю спеціальних компетентностей, які дозволяють випускникам здійснювати фінансово-господарську діяльність військової частини. Зокрема випускники ОП добре розуміються в особливостях організації бухгалтерського обліку та звітності у військових формуваннях України, обізнані у правилах витребування коштів для військових частин, здатні здійснювати фінансовогосподарську діяльність військової частини, здатні приймати оптимальні рішення та управляти підпорядкованими (приданими) підрозділами під час бойових дій. Наразі підготовка таких фахівців може бути забезпечена виключно у закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Медвідь Михайло Михайлович

Члени експертної групи

Гориславець Павло Анатолійович

Чернега Вероніка Володимирівна